

ЛУЗАН К.П., студентка

КОТЕНКО Т.М., канд.екон.наук, доцент

м. Кіровоград, Кіровоградський національний технічний університет

ШЛЯХИ ВИХОДУ ІЗ КРИЗИ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА- БОРЖНИКА

Проблема банкруствана підприємстві є дуже актуальною, адже на сьогодні дуже складно створити відповідні умови для функціонування підприємств в Україні. Головною причиною банкруства є неплатоспроможність підприємства, що веде за собою низку наслідків, які можливо уникнути, дотримуючись певних правил.

Головними чинниками, що впливають на результати діяльності підприємства, тісно пов'язані з його операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю. Зокрема це – зростання інфляції, рівня безробіття, нестабільність податкової системи, зниження попиту, відсутність кредитування нових підприємств, політична нестабільність в країні, низький рівень кваліфікації працівників, неефективне використання інвестиційних ресурсів, погане планування на підприємстві, відсутність державної підтримки та ін. В результаті чого виникають наступні наслідки [2]:

- зупинка діяльності підприємства;*
- зменшення обсягів виробництва;*
- падіння попиту на продукцію або послуги;*
- зниження прибутковості та втрата клієнтів чи покупців;*
- низька продуктивність праці;*
- зниження загального потенціалу економіки країни.*

Статистика американських і європейських ринків свідчить, що зі 100% новостворених компаній лише 20% продовжують своє існування

після 3 років роботи. При чому з цих 20% після 6 – 8 років існування залишається знову лише 20%. Якщо підрахувати загальний результат то тільки 4 – 5 % компаній існують більше 9 – 10 років. Ця закономірність існує в усіх країнах, на всіх типах ринків. [1]

Для підприємства дуже важливим є вихід із кризових ситуацій. Сучасна література виділяє три види криз: 1) криза стратегії коли на підприємстві зруйновано виробничий потенціал, відсутні довгострокові фактори успіху та підприємство нездатне розраховуватися за своїми зобов'язаннями внаслідок значної втрати капіталу; 2) криза прибутковості- завдяки тривалій збитковій діяльності зменшується власний капітал та зростає заборгованість підприємства, що призводить до незадовільної структури балансу; 3) криза ліквідності, що є результатом асинхронності грошових притоків і відтоків [4].

Причинами їх виникнення можна назвати: недостатній рівень знань про можливість настання кризи, погане керівництво, відсутність стратегічного підходу, низький рівень контролю на підприємстві, неналежне виконання фінансовими службами своїх завдань.

Одним з головних фінансових інструментів запобігання банкрутства підприємства є отримання цільового прибутку. Тому, щоб уникнути цих наслідків, потрібно ефективно використовувати ресурсну базу, оптимізувати організаційну структуру, зменшити постійні витрати, можливо за рахунок пошуку альтернативних джерел енергії, підтримувати добру репутацію підприємства та його продукції, провести ефективну цінову політику, пошук зацікавлених інвесторів; співпрацювати з державою та суспільством, щоб виконувати державні замовлення, виходити на світовий ринок для просування своєї продукції, що в результаті збільшить доходи підприємства та при необхідності здійснити санаційний аудит.

Перш ніж відкривати свій бізнес слід досконально прорахувати всі майбутні витрати, спробувати максимально їх мінімізувати, проаналізувати можливі ризики та можливі джерела фінансування. Для того щоб уникнути можливих збитків у ході діяльності слід провадити:

- ефективну фінансову політику;
- своєчасно сплачувати усі податки;

- врахувати особливості географічного розміщення підприємства
- постійне підвищення кваліфікації робітників;
- аналізувати смаки покупців та створювати максимально якісний товар;
- використання інноваційних технологій та оновлення обладнання;
- розширити напрямки маркетингової політики та логістику та ін..

Отже, своєчасне виявлення кризового стану підприємства, його всебічний аналіз дозволяють попередити неплатоспроможність підприємства на ранніх етапах. На сьогодні, в Україні спостерігається стійка тенденція до збільшення кількості неплатоспроможних підприємств, тому слід ретельно підбирати стратегію діяльності підприємства ще на початку своєї діяльності та чітко її дотримуватись для отримання позитивних результатів.

Список літератури:

1. Домбровський В. С., Пластун А. Л. Врахування фази життєвого циклу підприємства як чинника попередження його банкрутства// Актуальні проблеми економіки. – 2010. - №9. – с.113-120.
2. Кривов'язюк І. В. «Антикризове управління підприємством»: Навч. посібник для студентів ВНЗ. - К. : Кондор, 2008. – 366 с.
3. Мігорян М. «Феномен банкрутства підприємств в Україні» / Мігорян М. / Редакція від 25.04.2012р., [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://conf-cv.at.ua/forum/85-826-1/>.
4. Пархоменко Н. О., Даніч В. М. Процес прогнозування фінансової кризи як інструментарій забезпечення майбутніх конкурентних переваг підприємства// Бізнес Інформ. – 2012. – №2. – С. 27–29.